

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1497

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος
10563 Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς: ΕΥΔ Προγράμματος
«Πελοπόννησος»
Α. Σούτσου 35
Τ.Κ. 22132, Τρίπολη**

Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων σε πράξεις προς ένταξη στην πρόσκληση με τίτλο «Ενίσχυση υποδομών (εξοπλισμός) για πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα (Προγραμματισμός ΠΠ 2021-2027)»

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 347263/14-11-2024 έγγραφο της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΥΠΕΘΟΟ 169904/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1497/14-11-2024).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Ενίσχυση υποδομών (εξοπλισμός) για πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα (Προγραμματισμός ΠΠ 2021-2027)», λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, αντικείμενο της δράσης αποτελεί η προμήθεια εξοπλισμού για την ενδυνάμωση της ικανότητας των επιφορτισμένων με την Πολιτική Προστασία, περιφερειακών φορέων στο πλαίσιο της υποδράσης, με κωδικό 2.ιν.4.1: Ενίσχυση υποδομών (εξοπλισμός) για πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα (Προγραμματισμός ΠΠ 2021- 2027». Η εν λόγω Υποδράση αποτελεί μέρος της γενικότερης

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

δράσης του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021 – 2027 με τίτλο «Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας για πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα».

Στο πλαίσιο της αυτοδέσμευσης του Προγράμματος ως προς αυτόν τον Ειδικό Στόχο (RSO2.4) περί στενής διαβούλευσης με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας πριν από την έκδοση των Προσκήσεων, έχουν ληφθεί υπ' όψη, για την εξειδίκευση της δράσης, τα αναφερόμενα στα Έγγραφα της εν λόγω Επιτελικής Δομής με αριθμό πρωτ. 19854/13-03-2024 και 25665/01-04-2024, ιδίως του δεύτερου, στο οποίο αναφέρονται ενδεικτικές κατηγορίες οχημάτων, μέσων και συστημάτων για την εκπλήρωση των σκοπών του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων. Συγκεκριμένα, οι κατηγορίες εξοπλισμού που δύνανται ή/και θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» για την ενδυνάμωση της ικανότητας των Περιφερειακών φορέων πολιτικής προστασίας είναι οι παρακάτω με τις αντίστοιχες αναλυτικά αναφερόμενες σ' αυτό το έγγραφο προδιαγραφές ή/και διαδικασίες ανάπτυξής τους:

- Οχήματα μεταφοράς και εξοπλισμού.
- Πυροσβεστικά Οχήματα.
- Ειδικά Οχήματα και εξοπλισμό που συμβάλλουν, είτε πριν την εκδήλωση καταστροφών, είτε υποστηρικτικά κατόπιν της έλευσης καταστροφικού γεγονότος, μέσω ενεργειών αποκατάστασης ζημιών.
- Μέσα Ατομικής Προστασίας για Εθελοντικές Ομάδες – Οργανώσεις.
- Τηλεπικοινωνιακός Εξοπλισμός.
- Συστήματα Έγκαιρης Προειδοποίησης (όπως ηχητικά συστήματα ειδοποίησης, συστήματα πυρανίχνευσης, ανίχνευση στάθμης νερού κλπ.) που εξασφαλίζουν την διαλειτουργικότητα και την δυνατότητα διασύνδεσής τους με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) Διαχείρισης Κινδύνων και Πρόληψής του.

Τα είδη του παραπάνω αναφερόμενου εξοπλισμού αναλύονται σε παράρτημα της παρούσας πρόσκλησης, με τον ενδεικτικό προϋπολογισμό για κάθε είδος.

Επίσης τα έργα / πράξεις που θα ενταχθούν κατόπιν της αξιολόγησης των προτάσεων χρηματοδότησης θα γνωστοποιηθούν στην Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό του Υπουργείου σε Περιφερειακό επίπεδο για την αντιμετώπιση των καταστροφών.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 3.000.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι η Περιφέρεια Πελοποννήσου και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με την Περιφέρεια.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Όπως προκύπτει από τη νομολογία, το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση το Δημόσιο ενεργεί ασκώντας «δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητα τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα συνιστά καθήκον που εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός εάν το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεως τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες.

Σύμφωνα με την πρόσκληση προκύπτει ότι θα γίνει προμήθεια εξοπλισμού, για την ενδυνάμωση της ικανότητας των Περιφερειακών φορέων πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση και τον περιορισμό των επιπτώσεων φυσικών κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα.

Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής (2016/C262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, οι παραπάνω δράσεις αποτελούν δραστηριότητες οι οποίες δύναται να θεωρηθεί ότι τις διενεργούν οι δημόσιες αρχές με στόχο την προστασία και την ασφάλεια των πολιτών, οι οποίες

τελούν υπό την απόλυτη δικαιοδοσία του Δημοσίου και δεν αφορούν σε κάποια οικονομική δραστηριότητα που παρέχει οικονομικά οφέλη ή πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις ή ομάδες πολιτών, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι τα εν λόγω έργα δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Προκειμένου να μην ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων πρέπει να διασφαλιστεί ότι δεν χορηγείται κάποιο οικονομικό πλεονέκτημα στον Δικαιούχο της Πρόσκλησης. Για τον λόγο αυτό η σχετική χρηματοδότηση πρέπει να καλύπτει μόνο το απολύτως αναγκαίο κόστος των αναγκαίων προμηθειών, βάσει αγοραίων τιμών. Δεν πρέπει να αποδίδεται κανενός είδους πλεονέκτημα στους Δικαιούχους καθ' οιονδήποτε τρόπο και να μην παρακρατείται οποιοδήποτε ποσό, π.χ. για διαχειριστικά κόστη ή οποιοδήποτε άλλο κόστος, επίσης δεν πρέπει να συνεπάγεται οποιαδήποτε απομείωση του εγγενούς κόστους λειτουργίας των Δικαιούχων, που έχει υπό κανονικές συνθήκες χωρίς την ανάληψη του εν λόγω έργου (σημείο 68 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)).

Αναφορικά με τους Αναδόχους, από τους οποίους θα γίνουν οι απαραίτητες προμήθειες στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, για να διασφαλισθεί ότι δεν τους παρέχεται οικονομικό πλεονέκτημα, είναι αναγκαίο το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης των πράξεων τους να χορηγηθεί σε Αναδόχους επιλεχθέντες μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού).

Επισημαίνεται ότι, προκειμένου η προτεινόμενη δράση να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού, αυτός δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί για άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων μέχρι το πέρας της οικονομικής ζωής του.

3. Στο προοίμιο της Πρόσκλησης, είναι αναγκαίο να προστεθεί το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016), έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

4. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία ΕΥΔ όσον αφορά στην χρηματοδότηση πράξεων, σε ίδιο ή σε άλλους Δικαιούχους πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση, κατά την οποία οι ανωτέρω Δικαιούχοι ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή

πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.

5. Υπενθυμίζεται ότι:

- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

Ωστόσο, εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση δεδομένου ότι η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εντάσσονται στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην Υπηρεσία.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραΐτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

